

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/1786.**

Benyújtás dátuma: **2022-10-28 20:57**

Parlex azonosító: **F2C4LP8B0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Rogán Antal, Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter**

Törvényjavaslat címe: **Egyes törvények közadatokkal összefüggő módosításáról**

A Kormány nevében mellékelten benyújtom az egyes törvények közadatokkal összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslatot.

2022. évi törvény

egyes törvények közadatokkal összefüggő módosításáról

1. A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény módosítása

1. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 2. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A közfeladatot ellátó szerv a kutatási adatokat – a jogos kereskedelmi érdek és a tudástranzsferek megvalósításához fűződő kormányzati érdek figyelembevételével – a II. és a III. Fejezet rendelkezései szerint bocsátja újrahasznosítás céljából rendelkezésre.”

2. §

(1) A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 3. § e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Nem bocsátható rendelkezésre újrahasznosítás céljából és jogszabályban sem határozható meg kötelezően rendelkezésre bocsátandó közadatként vagy kulturális közadatként:)

„e) köznevelési intézmények, szakképző intézmények kezelésében lévő közadat,”

(2) A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 3. §-a a következő g)–h) ponttal egészül ki:

(Nem bocsátható rendelkezésre újrahasznosítás céljából és jogszabályban sem határozható meg kötelezően rendelkezésre bocsátandó közadatként vagy kulturális közadatként:)

„g) a kutatást végző szervezetek, kutatásfinanszírozó szervezetek és a kutatási eredmények átadása céljából létrehozott szervezetek kezelésében levő kutatási adatnak nem minősülő adat,

h) a könyvtárakon – ideértve az egyetemi könyvtárakat is –, a múzeumokon és a levéltárakon kívüli kulturális intézmények birtokában lévő adat.”

3. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 2. alcíme a következő 3/A. §-sal egészül ki:

„3/A. §

Újrahasznosítás céljából igényelt közadat, kulturális közadat rendelkezésre bocsátása során a közfeladatot ellátó szerv nem gyakorolhatja a szerzői jogról szóló törvény szerinti, az adatbázis előállítóját megillető jogokat.”

4. §

(1) A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 4. § 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában:)

„4. közadat: az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben meghatározott közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat, valamint a kutatási adat;”

(2) A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 4. §-a a következő 10–16. ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:)

„10. *dinamikus adat*: gyorsan változó, vagy gyorsan elavuló digitális formátumú közadat, amelyet jellemzően valós időben frissítenek, ilyenek különösen a szenzorok által generált adatok;

11. *észszerű megtérülés*: az újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátás teljes díjának az elszámolható költségek fedezéséhez szükséges költségeken felüli százaléka, amely legfeljebb 5 százalékponttal haladja meg az Európai Központi Bank által rögzített kamatlábat;

12. *közvállalkozás*: olyan gazdasági társaság, amely

a) vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai közszolgáltatási tevékenységet végez;

b) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikke szerinti személyszállítási közszolgáltatási tevékenységet végez;

c) a Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló, 2008. szeptember 24-i 1008/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikke alapján közszolgálati kötelezettséget teljesítő légi fuvarozói tevékenységet végez; vagy

d) a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének a tagállamokon belüli tengeri fuvarozásra (tengeri kabotázs) történő alkalmazásáról szóló, 1992. december 7-i 3577/92/EGK tanácsi rendelet 4. cikke alapján közszolgálati kötelezettséget teljesítő közösségi hajótulajdonosként végez tevékenységet,

és amely felett az állam, az önkormányzat vagy más közfeladatot ellátó szerv Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:2. § szerinti befolyással, vagy a gazdasági társaság jegyzett tőkéjének több mint a felével rendelkezik, vagy az állam, önkormányzat vagy más közfeladatot ellátó szerv kijelölheti a társaság döntéshozó szerve tagjai többségét;

13. *kutatási adat*: digitális formátumú – a tudományos publikációtól eltérő – a kutatást végző vagy a kutatást finanszírozó szervezet által intézményi vagy tematikus adattárakon keresztül nyilvánosságra hozott közadat, amelyeket közfinanszírozású tudományos kutatási tevékenység keretében gyűjtenek vagy állítanak elő, és amelyeket a kutatási folyamat során bizonyítékként használnak, vagy amelyeket a kutatói közösség általában a kutatási megállapítások és eredmények megerősítéséhez szükségesként fogad el;

14. *nagy értékű adatkészletek*: olyan adatok összessége, amelyek újrahasznosítása fontos előnyökkel jár a társadalomra, a környezetre és a gazdaságra nézve, különös figyelemmel arra, hogy lehetővé teszi hozzáadott értéket képviselő szolgáltatások, alkalmazások, továbbá új, magasabb hozzáadott értéket képviselő munkahelyek létrehozását, valamint figyelemmel az ezeken az adatkészleteken alapuló, hozzáadott értéket képviselő szolgáltatások és alkalmazások lehetséges felhasználóinak számára;

15. *anonimizálás*: a személyes adatok olyan anonim adatokká történő átalakításának folyamata, amelynek következtében az érintett többé nem azonosítható;

16. *felfedés elleni védelem*: a hivatalos statisztika által kezelt adatállományok módosítását célzó

olyan módszerek összessége, amelyek a lehető legnagyobb mértékben csökkentik a statisztikai egységek (a sokaság meghatározott tulajdonságokkal, jellemzőkkel, ismérvekkel rendelkező egyedei) közvetlen vagy közvetett azonosítását, illetve azon keresztül eddig nem ismert információ felfedését.”

5. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény II. Fejezete a 9. §-át megelőzően a következő alcím címmel egészül ki:

„6/A. Kizárólagos újrahasznosítási megállapodások”

6. §

(1) A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 9. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a közadat újrahasznosítására vonatkozó kizárólagosság biztosítható, ha az meghatározott közfeladat ellátásához kapcsolódó közérdekű szolgáltatás nyújtásához elengedhetetlenül szükséges.

(3) A közfeladatot ellátó szerv a (2) bekezdés szerinti kizárólagos újrahasznosítási megállapodások tekintetében a kizárólagosság indokoltságát rendszeresen, de legalább 3 évente felülvizsgálja. Ha a felülvizsgálat megállapítja, hogy a kizárólagos jog biztosítása a továbbiakban nem indokolt, a közfeladatot ellátó szerv haladéktalanul gondoskodik a kizárólagos jogot biztosító jogviszony megszüntetéséről.”

(2) A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 9. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A kizárólagos újrahasznosítási megállapodások feltételeinek átláthatónak kell lenniük. A közfeladatot ellátó szerv az általa kötött kizárólagos újrahasznosítási megállapodást a hatályba lépését megelőző 60 nappal a 6. § szerint elektronikus úton közzéteszi.

(5) A közfeladatot ellátó szerv a 6. § szerint elektronikus úton – legkésőbb a hatálybalépésüket megelőző 60 nappal – közzéteszi azon újrahasznosítási megállapodásokat, amelyek – anélkül, hogy kizárólagos jogot nyújtanának – korlátozni kívánják, vagy észszerűen feltételezhető, hogy korlátozni fogják a közadatok újrahasznosítás céljából való hozzáférhetőségét harmadik fél számára. A közfeladatot ellátó szerv ezen megállapodásoknak az adatok újrahasznosítási célú rendelkezésre állására kifejtett hatását rendszeresen, de legalább 3 évente felülvizsgálja.”

7. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény II. Fejezete a következő alcímmel egészül ki:

„6/B. Nagy értékű adatkészletek

9/A. §

A nagy értékű adatkészletek tematikus kategóriái:

- a) térinformatikai adatok,
- b) földmegfigyelési és környezeti adatok,
- c) meteorológiai adatok,
- d) statisztikai adatok,
- e) vállalkezési adatok,
- f) mobilitási adatok.”

8. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 10. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A közadat újrahasznosítás céljára történő rendelkezésre bocsátását – a 17. § (6) bekezdésében meghatározott eset kivételével – az igénylő a közadatot kezelő közfeladatot ellátó szervnél, vagy annál a szervnél, amely a közadatot kezelő közfeladatot ellátó szervvel való megállapodás alapján jogosult a közadat újrahasznosítás céljából való rendelkezésre bocsátását teljesíteni, az e § rendelkezései szerint előterjesztett írásbeli kérelmével kezdeményezheti. Írásbeli kérelemnek minősül ez elektronikus úrlapon benyújtott kérelem is.”

9. §

(1) A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 15. § (2) és (2a) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) A díj mértéke nem haladhatja meg a rendelkezésre bocsátott közadatok feldolgozásának, rendelkezésre bocsátásának és terjesztésének határköltségét. A díj mértékének meghatározása során a közfeladatot ellátó szerv figyelembe veheti a személyes adatok anonimizálásának, valamint a felfedés elleni védelem érdekében hozott intézkedések költségét is.

(2a) A (2) bekezdéstől eltérően a vonatkozó elszámolási időszakban a díj mértéke a rendelkezésre bocsátott közadatok gyűjtésének, sokszorosításának, előállításának, tárolásának, feldolgozásának és terjesztésének ésszerű megtérüléssel megnövelt költségét nem haladhatja meg, ha az azt megállapító közfeladatot ellátó szervnek a közfeladatainak ellátásával összefüggő költségei jelentős részét saját bevételeiből kell fedeznie.”

(2) A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 15. §-a a következő (2c) és (2d) bekezdéssel egészül ki:

„(2c) A (2a) bekezdés szerinti esetekben a teljes díjat objektív, átlátható és ellenőrizhető kritériumok alapján kell kiszámítani.

(2d) Azon közfeladatot ellátó szerv, amely a díj mértékét a (2a) bekezdés szerint állapítja meg, köteles e tényt a Nemzeti Adatvagyron Ügynökség részére bejelenteni. A Nemzeti Adatvagyron Ügynökség e bejelentéseket összesíti, valamint a bejelentéseket tartalmazó listát elektronikus úton közzéteszi.”

10. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 9. alcíme a következő 15/A. §-sal egészül ki:

„15/A. §

(1) A 15. § (1) bekezdésétől eltérően, a közfeladatot ellátó szerv az igénylő részére újrahasznosítás céljából díjmentesen bocsátja rendelkezésre:

- a) az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott nagy értékű adatkészleteket,
- b) a 4. § 13. pontjában meghatározott kutatási adatokat.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően díjazás állapítható meg:

- a) a közvállalkozások nagy értékű adatkészleteinek újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátása esetében, ha az torzítaná a versenyt az érintett piacon, vagy
- b) könyvtárak, múzeumok és levéltárak nagy értékű adatkészleteinek újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátása esetén.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti, az Európai Unió kötelező jogi aktusának hatálybalépésétől számított legfeljebb két évig az (1) bekezdés a) pontja szerint meghatározott nagy értékű adatkészlet díjmentes rendelkezésre bocsátása alól az irányítási, felügyeleti vagy tulajdonosi jogokat gyakorló szerv mentesítheti az olyan közfeladatot ellátó szervet, amely

- a) közfeladata ellátásával összefüggő költségeit jelentős részben saját bevételből fedezi, és
- b) költségvetését a 15/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint meghatározott nagy értékű adatkészlet ingyenes rendelkezésre bocsátása nagymértékben befolyásolná.”

11. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 16. §-a a következő (4b) bekezdéssel egészül ki:

„(4b) A közfeladatot ellátó szerv a nagy értékű adatkészleteket

- a) géppel olvasható formában,
- b) alkalmazásprogramozási interfészeken keresztül és
- c) adott esetben csoportos letöltésre alkalmas módon köteles rendelkezésre bocsátani.”

12. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 10. alcíme a következő 16/A. §-sal egészül ki:

„16/A. §

(1) A közfeladatot ellátó szerv a dinamikus adatokat közvetlenül azok gyűjtése után, a megfelelő alkalmazásprogramozási interfészeken keresztül és – szükség szerint – csoportos letöltésre alkalmas módon köteles újrahasznosítás céljából rendelkezésre bocsátani.

(2) Ha a dinamikus adatoknak közvetlenül azok gyűjtése utáni újrahasznosítás célját szolgáló – az (1) bekezdésben említett – rendelkezésre bocsátása meghaladná a közfeladatot ellátó szerv pénzügyi

vagy technikai lehetőségeit vagy egyébként aránytalan erőfeszítést jelentene, a dinamikus adatokat egy olyan időkereten belül vagy olyan ideiglenes technikai korlátozásokkal kell újrahasznosítás céljából rendelkezésre bocsátani, amely nem akadályozza szükségtelenül e dinamikus adatok gazdasági és társadalmi potenciáljának kiaknázását.”

13. §

(1) A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 17. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(3) A (2) bekezdés *f*) pontja szerinti feltételek

- a) kizárólag közérdekű célból állapíthatóak meg;
- b) objektívek, arányosak és megkülönböztetéstől mentesek;
- c) nem korlátozhatják szükségtelenül az újrahasznosítás lehetőségeit, nem vezethetnek a verseny korlátozására és nem ütközhetnek az újrahasznosításra vonatkozó, az e törvényben meghatározott más rendelkezésekbe.

(4) A közfeladatot ellátó szerv a közadatok újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátás feltételeit – egyedi újrahasznosítási kérelmekhez igazítható módon – általános szerződési feltételekben is meghatározhatja.”

(2) A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 17. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A (4) bekezdés szerint meghatározott általános szerződési feltételeket a közfeladatot ellátó szerv elektronikus úton, feldolgozható formában közzéteszi.

(6) Nem kell alkalmazni a 10-14. § rendelkezéseit, ha a közfeladatot ellátó szerv az általa kezelt közadatot újrahasznosítás céljából elektronikus úton bárki számára hozzáférhető módon bocsátja rendelkezésre, és ennek feltételeit a (4) bekezdés szerinti általános szerződési feltételekben olyan módon határozza meg, amely a felek részéről további feltételek meghatározását nem teszi szükségessé.”

14. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 18/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18/B. §

(1) A kulturális közadatot kezelő közfeladatot ellátó szervnek nem kell megneveznie a kérelemben megjelöltek teljesítése tekintetében felhasználási szerződés kötésére jogosultat, ha a kérelmet a 3. § *b*) pontjára hivatkozással utasította el.

(2) Az újrahasznosítási megállapodásban a felek kiköthetik, hogy az igénylő az újrahasznosítás során köteles a felhasznált adat forrásának megjelölésére, valamint annak feltüntetésére, ha az adatot módosította.”

15. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 18/C. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kulturális közadatot kezelő közfeladatot ellátó szerv a kulturális közadat újrahasznosításra történő rendelkezésre bocsátásáért díjat állapíthat meg azzal, hogy e díj mértéke nem haladhatja meg a rendelkezésre bocsátott közadatok gyűjtésének, sokszorosításának, előállításának, tárolásának, feldolgozásának és terjesztésének észszerű megtérüléssel megnövelt költségét.”

16. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény a következő fejezettel egészül ki:

„III/B. Fejezet

A KÖZVÁLLALKOZÁSOK KÖZADATAI ÚJRAHASZNOSÍTÁS CÉLJÁBÓL TÖRTÉNŐ RENDELKEZÉSRE BOCSÁTÁSÁNAK KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

18/E. §

(1) A közadatot kezelő közvállalkozás a közadat újrahasznosításra történő rendelkezésre bocsátásáért díjat állapíthat meg azzal, hogy e díj mértéke nem haladhatja meg a rendelkezésre bocsátott közadatok gyűjtésének, sokszorosításának, előállításának, tárolásának, feldolgozásának és terjesztésének észszerű megtérüléssel megnövelt költségét.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a teljes díjat objektív, átlátható és ellenőrizhető kritériumok alapján kell kiszámítani.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazása esetén a költségek megállapítása során a díjat megállapító közfeladatot ellátó szerv által alkalmazott számviteli politikát kell alapul venni.

(4) Az (1) bekezdés alkalmazása esetén a közadatot kezelő közvállalkozás a díj mértékének meghatározása során figyelembe veheti a szerzői jogi engedélyeztetésnek, a személyes adatok anonimizálásának, valamint a kereskedelmileg bizalmas információk védelme érdekében hozott intézkedéseknek a költségét is.

(5) A közvállalkozás az (1) bekezdés szerinti díj megállapítása esetén, köteles e tény a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség részére bejelenteni. A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség az e bejelentéseket összesíti, valamint a bejelentéseket tartalmazó listát elektronikus úton közzéteszi.”

17. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény a következő 20/B. §-sal egészül ki:

„20/B. §

(1) A 9. § (2) és (4) bekezdése hatálya alá nem tartozó kizárólagos újrahasznosítási jogot biztosító azon megállapodás, amelyet közfeladatot ellátó szerv kötött, és amely 2013. július 17-én hatályban volt, a megállapodás lejártakor, de legkésőbb 2043. július 18-án e törvény erejénél fogva megszűnik.

(2) A 9. § (2) és a (4) bekezdése hatálya alá nem tartozó kizárólagos újrahasznosítási jogot biztosító azon megállapodás, amelyet közvállalkozás kötött, és amely 2019. július 16-án már hatályban volt, a megállapodás lejártakor, de legkésőbb 2049. július 17-én e törvény erejénél fogva megszűnik.”

18. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 25. §-a a következő c) ponttal egészül ki:

(Ez a törvény)

„c) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közsféra információinak további felhasználásáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek”

(való megfelelést szolgálja.)

19. §

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 15. § (3) bekezdésében a „2b” szövegrész helyébe a „2c” szöveg lép.

20. §

Hatályát veszti a közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény 10. § (2) bekezdése.

2. Az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény módosítása

21. §

Hatályát veszti az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény 17. § (4) bekezdése.

3. A nemzeti adatvagyonról szóló 2021. évi XCI. törvény módosítása

22. §

(1) A nemzeti adatvagyonról szóló 2021. évi XCI. törvény 2. § a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„a) *nemzeti adatvagyon*: a közfeladatot ellátó szervek által kezelt közérdekű adatok, közérdekből nyilvános adatok és kutatási adatok (a továbbiakban együttesen: közadatok) és személyes adatok összessége;”

(2) A nemzeti adatvagyonról szóló 2021. évi XCI. törvény 2. § c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„c) *adatelemzés*: az adatok emberi tevékenység kifejtésével, vagy informatikai eszközökkel való feldolgozása, és az elektronikusan rendelkezésre álló adatokból újabb származtatott ismeret

előállítás, valamint a feldolgozott adatokból következtetések levonása emberi tevékenység kifejtésével, vagy informatikai eszközökkel, valamint az adatokhoz való elemzési célú hozzáférés biztosítása;”

(3) A nemzeti adatvagyonról szóló 2021. évi XCI. törvény 2. §-a a következő i) ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában)

„i) *közfeladatot ellátó szerv*: a Közadat tv. 4. § 5. pontjában meghatározott szerv vagy személy.”

23. §

A nemzeti adatvagyonról szóló 2021. évi XCI. törvény 9. alcíme a következő 17. §-sal egészül ki:

„17. §

Ez a törvény a nyílt hozzáférésű adatokról és a közszféra információinak további felhasználásáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.”

24. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

25. §

Ez a törvény a nyílt hozzáférésű adatokról és a közszféra információinak további felhasználásáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Általános indokolás

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Közadat tv.) a közzétételre információinak további felhasználásáról szóló, 2003. november 17-i 2003//98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: PSI-irányelv) átültetését valósítja meg a hazai jogrendszerben. A közzétételre által előállított adatok újrahasznosítására vonatkozó uniós szabályozás azonban a közelmúltban megváltozott, a PSI-irányelvet a nyílt hozzáférésű adatokról és a közzétételre információinak további felhasználásáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Nyíltadat-irányelv) váltotta fel.

A Nyíltadat-irányelvvel bevezetett új rendelkezések elsősorban azt célozzák, hogy a jelenkor egyre inkább adatvezérelt gazdasági és társadalmi folyamataiban az Európai Unió tagállamai által előállított adattömegek is egyre nagyobb szerepet játszanak, és a digitalizációs technológiák alkalmazásával érdemben járuljanak hozzá az egész Európai Unió versenyképességének növekedéséhez. A Nyíltadat-irányelv ezért többek között előírja, hogy az e folyamatok szempontjából legértékesebb adattípusokat – az ún. nagy értékű állami adatkészleteket – valós időben, számítógépes kapcsolaton keresztül, elektronikusan feldolgozható formában kell újrahasznosítás céljából rendelkezésre bocsátani.

A Nyíltadat-irányelv jelentős részben a PSI-irányelv rendelkezésein alapul, gyakorlatilag annak egységes szerkezetű, új néven kiadott módosításának felel meg. A Közadat tv. módosítása, a Közadat tv. szerkezeti és logikai felépítésének megtartása mellett valósítja meg a Nyíltadat-irányelv hazai jogrendszerbe való átültetését.

Az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény módosításával az információbiztonsági felügyelő foglalkoztatására vonatkozó szabályok hatályukat veszítik.

Részletes indokolás

1. §

A Közadat tv. tárgyi hatálya bővül a kutatási adatokkal. Az új szabályozás értelmében a közfeladatot ellátó szervek újrahasznosítás céljából kutatási közadatokat is rendelkezésre bocsátanak erre irányuló igény esetén. Azon kutatások tartoznak ebbe a kategóriába, amelyek közfinanszírozásból készültek, és már közzé lettek téve. Természetesen, mivel a kutatási adatok a közadatok egy

speciális kategóriáját képezik, itt is érvényesek az újrahaznosításra vonatkozó alapvető – pl. szerzői jogi jellegű – korlátozások.

2. §

A Közadat tv. tárgyi hatályának bővülése miatt – azaz, hogy újrahaznosítás céljából kutatási közadatokat is rendelkezésre bocsátanak a közfeladatot ellátó szervek – szükséges pontosítani, hogy mely kutatási adatok nem tartoznak a hatálya alá.

A kutatási adatok tekintetében tudástranszfer alatt a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény 3. § 21b. pontja szerinti fogalmat kell érteni.

A § továbbá rögzíti, hogy a törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) által meghatározott közvállalkozások körébe nem tartozó gazdasági társaságokra a Közadat tv. hatálya nem terjed ki.

3. §

A Közadat tv. 3/A. §-a arról rendelkezik, hogy az újrahaznosítás céljából igényelt közadat, továbbá kulturális közadat rendelkezésre bocsátása során a közfeladatot ellátó szerv nem gyakorolhatja a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXXVI. törvény szerinti (különösen annak XI/A. fejezetében szabályozott) jogokat, amelyek az adatbázis előállítóját illetik meg.

A rendelkezés irányelvi implementációt valósít meg, célja, hogy a közfeladat keretében keletkezett közadatok újrahaznosítását önmagában az azok megszerezéséhez, adatbázisba rendezéséhez kapcsolódó szerzői jog ne korlátozhassa.

A szerzői jogról szóló törvény alapján ugyanis maga az adatbázis előállítása is szerzői jogi védelem alá esik, ennek megfelelően főszabály szerint az adatbázis előállítójának hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy az adatbázis tartalmának részét vagy egészét másolják, többszörözzék vagy újrahaznosítsák. A § által beemelt rendelkezés értelmében a Közadat tv. hatálya alá tartozó – tehát a közfeladatot ellátó szerv által kezelt közérdekű adatokat vagy közérdekből nyilvános adatokat tartalmazó – adatbázisok esetében amennyiben fennáll ilyen jog a szerzői jogi törvény alapján, az nem gyakorolható, azaz az újrahaznosítás engedélyezése vagy elutasítása nem köthető az adatbázis előállítójának hozzájárulásához.

4. §

A Közadat tv. jogharmonizációs célú módosításában új fogalmak bevezetésére van szükség az értelmező rendelkezések kiegészítésével.

A Közadat tv. tárgyi hatályának változása miatt definiálásra került a „kutatási adat” és a „közvállalkozás” fogalma.

A Nyíltadat-irányelv a közvállalkozás fogalmánál a közszférabeli szervezetek gazdasági társaságban fennálló meghatározó befolyásának fennállását saját szempontrendszerhez köti, ami

részben megfeleltethető a Polgári Törvénykönyv szerinti többségi befolyás fogalmának. Az új fogalom ezért hivatkozik a Polgári Törvénykönyv fogalmára és kiegészíti a befolyás fennállását azokkal az esetekkel, amelyek az Irányelvből következnek.

A közfeladatot ellátó szervek olyan kutatási adatokat is kötelesek újrahasznosítás céljából rendelkezésre bocsátani, melyek közfinanszírozású kutatások adatai, és amelyeket digitális formában már nyilvánosságra hoztak. Kiemelendő, hogy ez a kötelezettség kizárólag a ténylegesen nyilvánosságra hozott adattartalomra vonatkozik. A közfeladatot ellátó szerv tehát e rendelkezés alapján sem köteles a nyilvánosságra hozott kutatáshoz kapcsolódó egyéb információk – például nyilvánosságra nem hozott háttérelvezések, megalapozó tanulmányok – újrahasznosítás céljából való rendelkezésre bocsátására.

Továbbá a közadatok újrahasznosítási célból történő rendelkezésre bocsátása kiterjed azon közvállalkozások adataira is, melyek a vízügyi, energetikai, közlekedési és postai közszolgáltatási tevékenységet végeznek. E közvállalkozások a közfeladatot ellátó szervek egy speciális körét jelentik a Javaslat alapján, amelyre a Javaslat által bevezetendő III/B. Fejezet szerint eltérő szabályok vonatkoznak. Azok a gazdasági társaságok, amelyek nem minősülnek a Javaslat szerinti közvállalkozásnak, nem tartoznak a Közadat tv. hatálya alá (lásd a 2. §-hoz fűzött indokolást).

A díjazás maximális mértékének meghatározása módosult: a díj maximális mértéke a rendelkezésre bocsátás határkölségén túl csak az ún. „észszerű megtérülés” összegével növekedhet. Erre figyelemmel szükséges volt az „észszerű megtérülés” fogalmát definiálni: Az újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátás teljes díjának az elszámolható költségek fedezéséhez szükséges költségeken felüli százaléka, amely legfeljebb 5 százalékponttal haladja meg az Európai Központ Bank által rögzített kamatlábat.

Az adatok egy része gyorsan változó, digitális formátumú adat, mely a folyamatos változás következtében gyorsan elavulhat, és ezért valós időben szükséges frissíteni. Ennek érdekében bővült a 4. § az ún. „dinamikus adatok” fogalmának meghatározásával. A dinamikus adatokat akkor lehet eredményesen újrahasznosítani, ha rendelkezésre bocsátásuk is valós időben, megfelelő informatikai megoldással történik.

A §-ban továbbá definiálásra került az ún. „nagy értékű adatkészletek” fogalma. Ezek olyan adatok összessége, melyek újrahasznosítása különösen jelentős gazdasági, környezeti, társadalmi hatással bír.

5-6. §

A Közadat tv. újonnan megállapított 6/A. alcíme a kizárólagos újrahasznosítási megállapodásokra vonatkozóan további részletszabályokat határoz meg az átláthatóság és a megkülönböztetésmentesség érdekében.

7. §

A módosítás eredményeként a Közadat tv. az értelmező rendelkezések között bevezette a „nagy értékű adatkészletek” fogalmát. Ezen adatkészletek olyan adatok összessége, melyek újrahasznosítása nagy jelentőséggel bír az adatgazdaság számára, figyelemmel arra, hogy újrahasznosításuk meghatározó gazdasági, társadalmi, környezeti hatást fejthet ki. A nagy értékű adatkészletek tematikus kategóriáit már a Nyíltadat-irányelv normaszövegében meghatározták, melyek a következők: térinformatikai adatok, földmegfigyelés és környezeti adatok, meteorológiai adatok, statisztikai adatok, vállalkozások adatai, mobilitási adatok. Ezeken a kategóriákon belül az Európai Bizottság végrehajtási aktusban fogja tovább pontosítani a nagy értékű adatkészletek körét, és további részletszabályokat állapít meg ezek újrahasznosítási célból való nyilvánosságra hozatalára vonatkozóan.

8. §

Technikai módosítás, illetőleg megteremtődik annak lehetősége, hogy ne csak a közadatot kezelő közfeladatot ellátó szervnél lehessen közadat újrahasznosításra irányuló kérelmet előterjeszteni, hanem a vele közadat újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátást lehetővé tevő megállapodást kötő szervtől is.

9. §

A Közadat tv. 15. §-a a közadatok újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátása ellenértékeként megállapítható díjazásra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. A díj mértéke nem haladhatja meg a rendelkezésre bocsátás során felmerülő határkölség mértékét. Ezt a rendelkezést egészíti ki egy új szabály, amely kapcsán bevezetésre kerül az „észszerű megtérülés” fogalma. (A hatályos szabályozás erre vonatkozóan egy legfeljebb 5%-os észszerű nyereséghányadot ír elő, az irányelvi rendelkezések változtatása miatt vált szükségessé ennek pontosítása, azaz az irányelvnek megfelelően a megtérülésnek az Európai Központi Bank által megállapított kamatlábhoz viszonyított rögzítése.) Amennyiben a közfeladatot ellátó szerv a közfeladatai ellátásával összefüggő költségek jelentős részét saját bevételből fedezi, a kiszabott díj a rendelkezésre bocsátás során felmerülő észszerű megtérüléssel megnövelt költségét nem haladhatja meg.

Tekintettel arra, hogy a Lechner Tudásközpont Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság olyan közfeladatot ellátó szerv, amely költségei jelentős részét saját bevételeiből fedezi, a nyílt hozzáférésű adatokról és a közsféra információinak további felhasználásáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelv (68) bekezdésében és a 14. cikkben foglaltakra, valamint a Közadat tv. 15/A. § (1) a) pontjára figyelemmel az irányelv 6. cikke (2) bekezdésének a) pontjának, illetve 6. cikke (4) bekezdésének hatálya alá tartozik, vagyis emiatt kivételt képez a nagy értékű adatkészletek ingyenes kiadása alól. Előírásra kerül, hogy a bejelentés a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség részére történik, aki gondoskodik a bejelentéseket tartalmazó listák elektronikus úton történő közzétételéről.

10. §

A Közadat tv. 15/A. §-a szerint, minden esetben díjmentesen kell rendelkezésre bocsátani újrahasznosítás céljából a nagy értékű adatkészleteket és a kutatási adatokat. Ez alól kivételt képez, ha nagy értékű adatkészletek közvállalkozások általi rendelkezésre bocsátása torzítaná a piacot, amennyiben könyvtárak, múzeumok, levéltárak nagy értékű adatkészleteiről van szó.

Az irányítási, felügyeleti vagy tulajdonosi jogokat gyakorló szerv mentesítheti a nagy értékű adatkészlet díjmentes rendelkezésre bocsátása alól az adatot kezelő olyan szervezetet, amely közfeladatát nagyrészt bevételéből finanszírozza, és amelynek emiatt a nagy értékű adatkészlet díjmentes rendelkezésre bocsátása jelentősen érintené költségvetését. A mentesség legfeljebb a nagy értékű adatkészletek pontos körét megállapító bizottsági végrehajtási aktus hatálybalépésétől számított két évre biztosítható.

11. §

A nagy értékű adatkészletek újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátása esetén a Közadat tv. az EU Nyíltadat-irányelvnek megfelelően kötelezően meghatározza azok formátumát: előírja, hogy azokat informatikai eszközzel olvasható formában, alkalmazásprogramozási interfészeken (a továbbiakban: API) keresztül és – szükség szerint – csoportos letöltésre alkalmas módon kell rendelkezésre bocsátani, továbbá módosító rendelkezés jogharmonizációs záradék beépítése érdekében.

12. §

Ez a rendelkezés a valós időben frissülő, elektronikus állami nyilvántartások (ún. dinamikus adatok) esetében előírja, hogy ezekhez megfelelő informatikai megoldással (API-n keresztüli hozzáférés biztosításával) valós idejű hozzáférést kell biztosítani az újrahasznosításra történő rendelkezésre bocsátás során, hiszen ezek újrahasznosítása technikailag csak így valósulhat meg. Ez alól kivétel, ha az ilyen módon történő rendelkezésre bocsátás a közfeladatot ellátó szerv pénzügyi vagy technikai kapacitásait meghaladná, és ez aránytalan erőfeszítést jelentene számára.

13. §

A Közadat tv. 17. § (3) bekezdése az újrahasznosítási megállapodás kötése esetén a közadatok újrahasznosítása céljából történő rendelkezésre bocsátásának feltételeire vonatkozó rendelkezéseket egészíti ki. Kizárólag közérdekű célból köthető feltételekhez a közadatok ilyen célú rendelkezésre bocsátása, továbbá azoknak objektívnek, arányosnak és megkülönböztetés-mentesnek kell lenniük. A feltételek általános szerződési feltételekben is meghatározhatóak, de azoknak az egyedi szerződésekhez igazíthatóaknak kell lenniük. A közfeladatot ellátó szervek ezen általános szerződési feltételeket elektronikus úton nyilvánosságra hozzák.

A kérelem benyújtása alóli kivételi eset vezet be arra az esetre, ha a közadatot kezelő közfeladatot ellátó szerv elektronikus úton bárki számára elérhető módon bocsát rendelkezésre közadatot újrahasznosítás céljából, és ennek feltételei az általános szerződési feltételekben teljeskörűen meghatározottak.

14-15. §

A forrás (szerzői jog) megnevezési kötelezettségre vonatkozó szabályokat állapítja meg.

A §-ok emellett előírják, hogy a kulturális közadatok újrahasznosításáról szóló újrahasznosítási megállapodásban a felek kiköthetik, hogy az újrahasznosítás során az adatok forrása legyen feltüntetve.

A kulturális közadat újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátása ellenértékeként megállapítható díjazásra vonatkozó rendelkezés módosult: az észszerű megtérülés fogalmának segítségével határozzák meg a díj felső határát.

16. §

A közvállalkozásokra vonatkozó speciális szabályokat állapítja meg. A közvállalkozások esetében a díj mértéke kiterjedhet az előállítás, rendszerezés észszerű megtérüléssel növelt költségeire is. Mindazonáltal a díj kiszabását objektív és átlátható kritériumok alapján kell megállapítani. A díj maximumának a kiszámításánál a költségeket az adott szervnél alkalmazott számviteli politika figyelembevételével kell megállapítani.

Végül a közvállalkozások esetében nem kell alkalmazni az egyébként közintézményekre megállapított ügyintézési és jogorvoslati szabályokat.

Előírásra kerül, hogy a tájékoztatás a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség közreműködésével történik.

17-18. §

A Javaslat a hatályban lévő kizárólagos újrahasznosítási jogot tartalmazó megállapodásokra vonatkozó (a Közadat tv. módosítását érintő) rendelkezéseket építi be, valamint utal arra, hogy a szabályozás Nyíltadat-irányelvnek való megfelelést szolgálja.

19. §

Szövegcsérés módosítás.

20. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

21. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

22. §

A kapcsolódó, a nemzeti adatvagyonról szóló 2021. évi XCI. törvényben meghatározott fogalmak pontosítása, új fogalom (közfeladatot ellátó szerv) rögzítése a Közadat tv.-nyel összhangban.

23. §

A rendelkezés jogharmonizációs záradékkal egészíti ki a nemzeti adatvagyonról szóló 2021. évi XCI. törvényt.

24. §

Hatályba léptető rendelkezés.

25. §

Jogharmonizációs záradék.